

Sekametsien taimikonhoito

Saija Huuskonen

31.10.2024

PUUVA-hankkeen webinaari

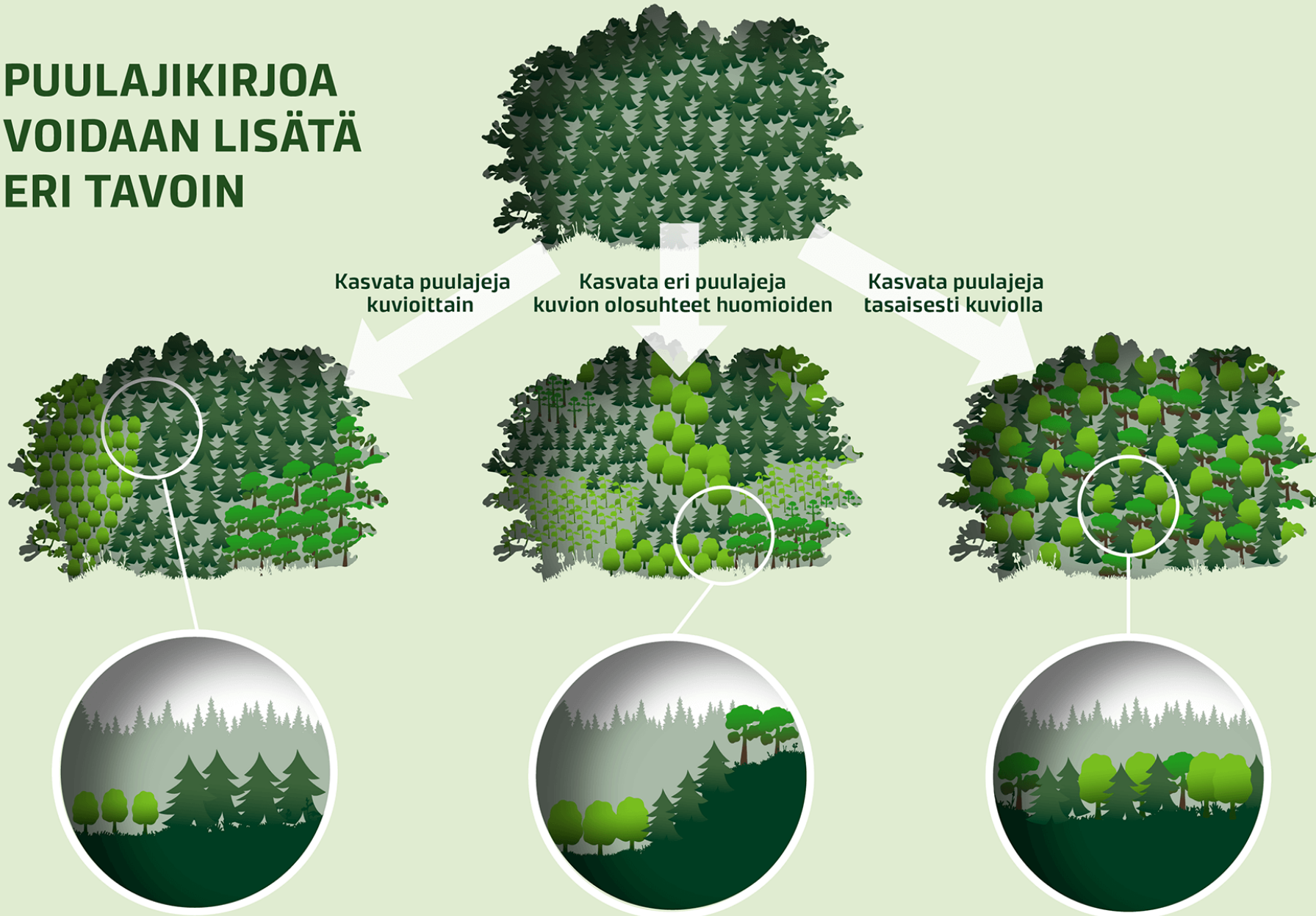

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Maa- ja metsätalousministeriö

PUULAJIKIRJOA VOIDAAN LISÄTÄ ERI TAVOIN

Lehtisekapuuston lisäämisen vaikutukset metsiin

Yksilajinen metsä

Sekametsä

↓	Metsien ilmastokestävyys	↑
↓	Monimuotoisuus	↑
↓	Metsien monikäyttö	↑
↓	Maaperän ominaisuudet	↑
↓	Hirvituhoriskit	↑
↑	Juurikäp- ja kirjanpainaja tuhoriskit	↓
...	Puuston hiilensidonta ja hiilivarasto	...

Sekapuuston huomiointi taimikonhoidossa

Ajoitus:

- Missä vaiheessa jätetty lehtipuusekoitus ei karkaa kuusen edelle?
- Onko mänty vaarassa jäädä lehtipuuston tai heinän varjoon?

Voimakkuus

- Pitääkö taimikko jättää harvemmaksi jos kasvamaan jätetään lehtipuustoa?

Puuvalinta

- Millaisia lehtipuita jätetään kasvamaan taimikonhoidossa?
- Mikä sekapuuston määrä riittää ylläpitämään sekapuuston koko kiertoajan?

Sekapuusto varhaisperkauksessa

Jos kaikki lehtipuusto raivataan varhaisperkauksessa, ehtiikö luontainen koivu enää kuusen kasvuvauhtiin?

- Maanmuokkausmenetelmät kehittyneet
- Metsänviljelymateriaali kehittynyt
 - Paakkutaimi
 - Jalostettu taimimateriaali

- ➔ • *Siemensyntyisiä, ei-etukasvuisia koivuja kannattaa jättää jo varhaisperkauksessa kasvamaan*
- *Taimikontiheys suositusten mukainen*
- *Lehtipuuston säästäminen varhaisperkauksessa varmistaa, että taimikonharvennuksessa on riittävän kokoista lehtipuustoa valittavissa kasvatettavaksi.*

Kuvat: Erkki Oksanen, Luke

Mänty sekapuustona varhaisperkauksessa

- Mänty valopuuna vaatii kasvutilaa
- Toisaalta riittävä kasvatustiheys turvaa männyn laatukehitystä
 - Lehtipuun varjostus pienempi, vaikuttaa vähemmän oksikkuuteen
 - Tarvitaan riittävä tiheys männyillä
- Männyn viljelyn lisääntyessä tulee kiinnittää erityistä huomiota varhaisperkaustarpeeseen

Kuva: Saija Huuskonen

Sekapuuston taimikonharvennus

Puiden elinvoimaisuus

- Lehtipuiden kasvutila turvattava (latvus)

Puiden laadun huomiointi

- Mänty-kuusisekametsissä ajoitus kuusen ajoitusta myöhemmin, jotta männyn laatukehitys turvataan

Hirvituhoriskit

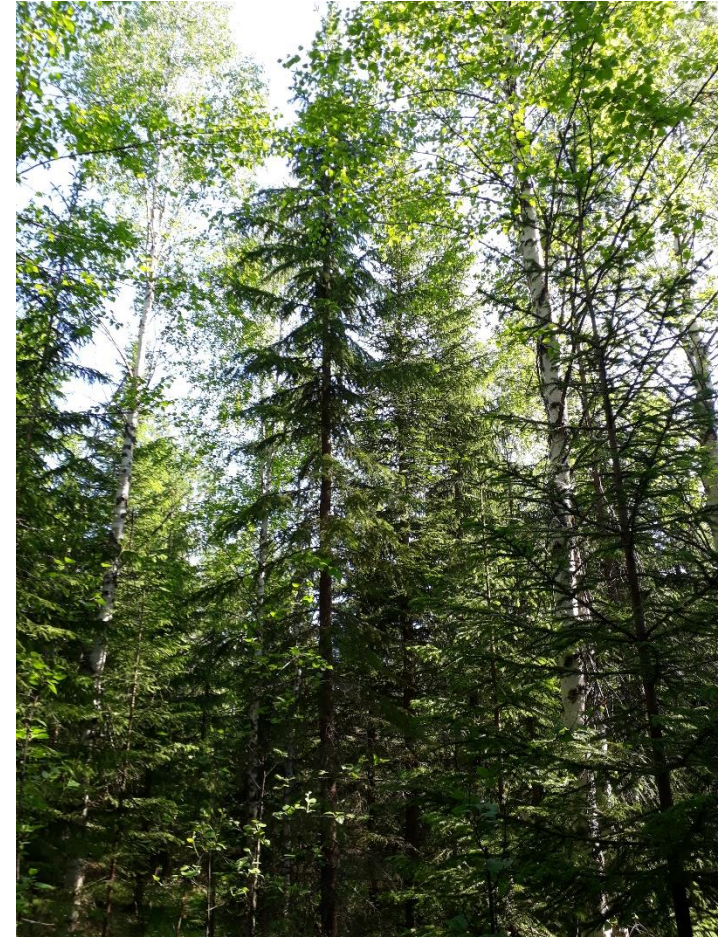
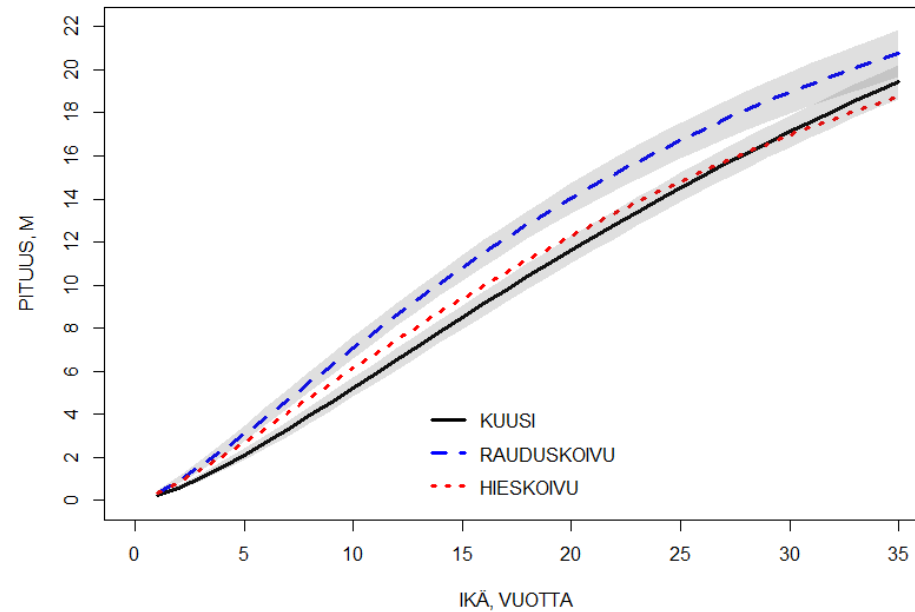
- Korkean hirvituhoriskin kohteilla pyritään ylläpitämään taimikon tiheyttä (särkymävaraa) ja ajoittamaan taimikonharvennus myöhemmin. Etukasvuinen lehtipuusto lisää hirvituhoriskia
 - Vaikutukset taimikon kasvuun ja kehitykseen, sekapuuston elinvoimaisuuteen

Kustannukset

- Taimikonhoitokustannukset nousevat mitä enemmän poistettavaa puustoa ja mitä suurempaa puusto on.

Lehtisekapuusto taimikonharvennuksessa

Lehtipuusekoitusta
jätetään kasvamaan
soveltuvilla
kasvupaikoilla
Riittävä kasvutila
lehtipuille
Tiheys suositusten
mukainen

Kuva: Saija Huuskonen

Johtopäätökset sekametsien taimikonhoidosta

- Ajallaan tehtyjen toimenpiteiden tärkeys korostuu
 - Eri puulajien kasvurytmi ja kasvutilan ohjailu
- Lehtipuiden elinvoimaisuuteen kiinnitettävä huomiota
- Mäntyyn kiinnitettävä huomiota taimikonhoidossa, tuoreilla kasvupaikoilla varhaisperkaus tarpeen ja jopa heinäys
- Sekametsien kasvatuksessa tarvitaan sekä varhaisperkaus että taimikonharvennus viljavilla kasvupaikoilla

Kuva: Saija Huuskonen

Näytealat Laukansaassa Punkaharjun tutkimusmetsässä

Istutuskuusikon taimikonhoito (2–3 m)

- puhdas kuusikko, tasapituiset koivut kuusikossa ja etukasvuiset koivut kuusikossa

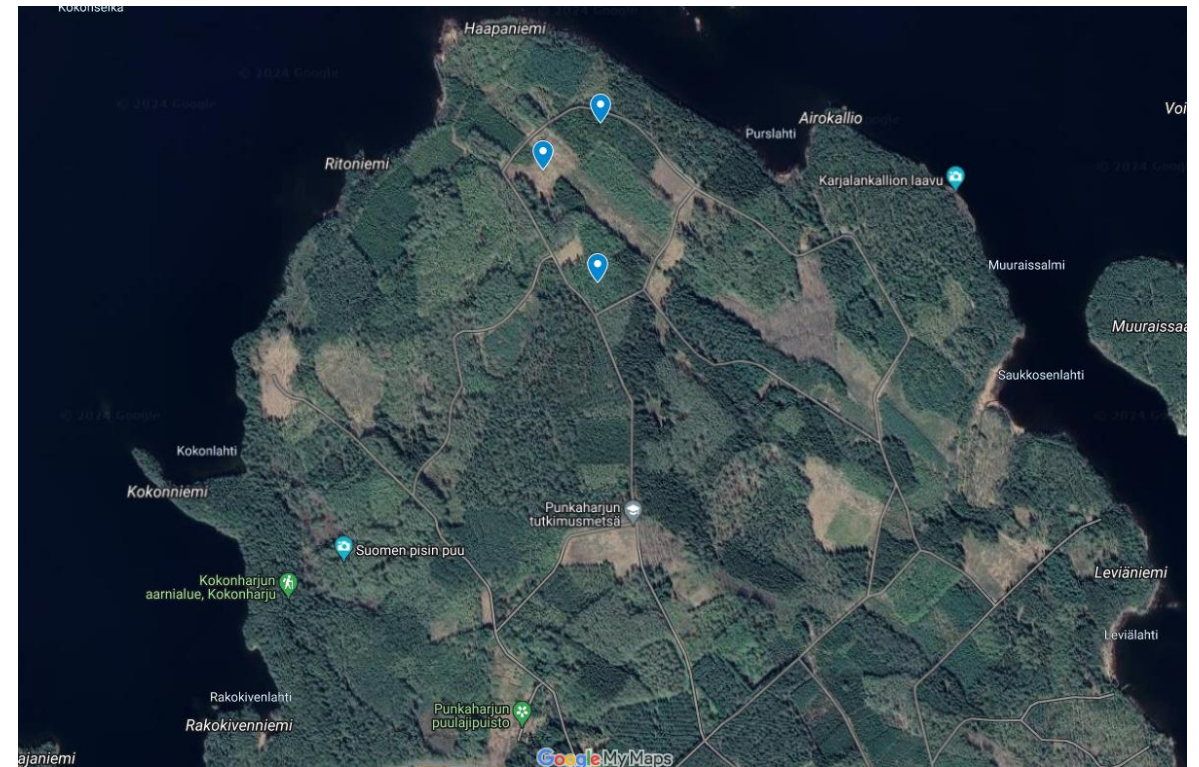
Sekametsien perustaminen

- mänty, kuusi ja rauduskoivu
- yhden puulajin ruudut, kahden puulajin sekaistutukset ja 'vajaa' kuusen istutus + luontainen koivu

Vähemmän käytetyt puulajit

- lehtikuusi, douglaskuusi, tervaleppä, tammi ja vaahtera

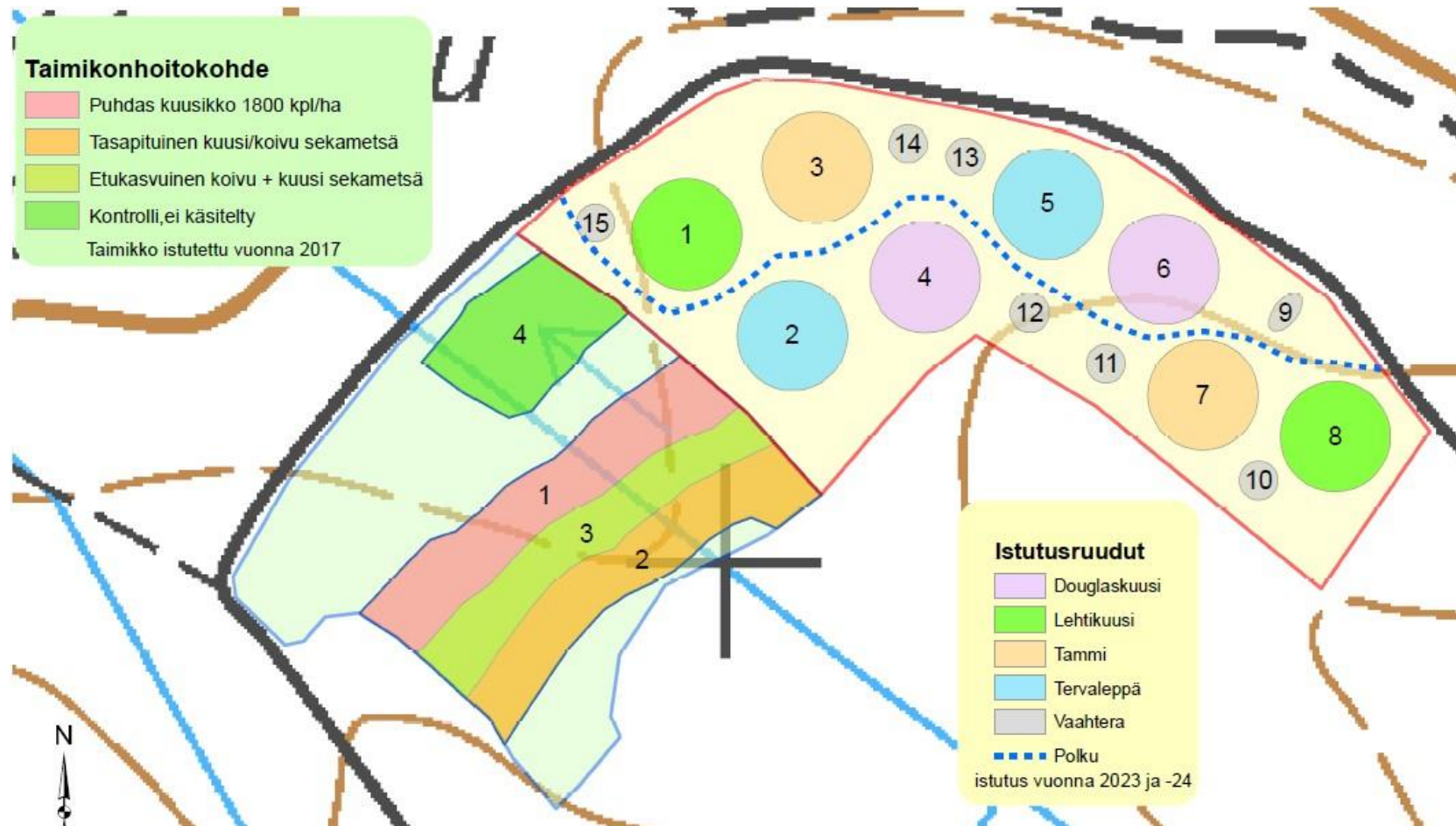
<https://projects.luke.fi/kehityshyppy/havaintokohteet/>

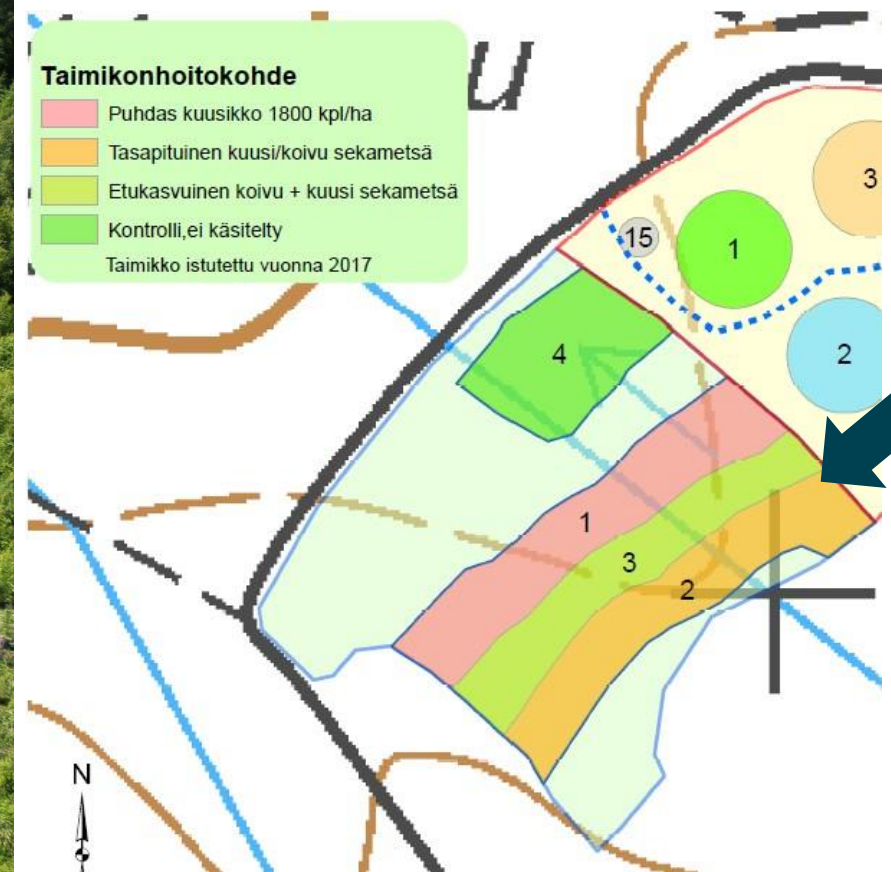

Sekametsän perustaminen näyteala

Taimikonhoidon ja vähemmän käytettyjen puulajien näytealat Punkaharjun tutkimusmetsässä

Sekametsien kasvatuksen kulmakivet

Oikeat **puulajit** oikealle kasvupaikalle

Oikeat **toimenpiteet** oikeaan aikaan

Sekametsät tehdään **uudistamisessa, taimikonhoidossa ja harvennushakkuissa**

Kiitos